

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) LVII (51) • ŠTEV. (Nº) 3

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES • 22 de enero - 22. januarja 1998

MARJAN LOBODA

50 let vztrajnosti in zvestobe

25. januarja 1948, pred petdesetimi leti je skupina slovenskih beguncev, ki se je rešila iz zaslužnjene domovine na obalo Srebrne reke, ustanovila v Buenos Airesu *Društvo Slovencev*, ki se je potem leta 1958 preimenovalo v *Društvo Zedinjena Slovenija*.

Ko nam ob tem trenutku spomin skuša vsaj v glavnih obrisih oživiti ta leta, je podoba, ki nam prihaja pred oči, res veličastna. Pred nami se vrstijo obrazi velikih idealistov, ki so takrat ustanovili in potem skozi 50 let vodili to naše predstavniško društvo. Iz predora časa vstajajo nekdanje tako znana lica monsignorja Janeza Hladnika, Miloša Stareta, inž. Albina Mozetiča, Lojzeta Horvata, Boža Starihe in toliko njihovih zvestih sodelavcev, katerih velika večina je skupaj z njimi za vedno legla v to gostoljubno, a zanje kljub vsemu - tujo zemljo.

Petdesetletna zgodovina Društva Zedinjena Slovenija je ena sama izpoved zvestobe slovenstvu in slovenskemu človeku-beguncu in njegovim potomcem v Argentini. Zvestoba slovenstvu, združena z neutrudljivim pričevanjem o naši narodni epopeji za svobodo in samostojnost slovenskega naroda. Pričevanje o tisti dobi naše narodne zgodovine, ko je slovenski narod dal iz sebe 12.000 mučencev. Iz njihove žrtve vrejo studenci moči in milosti, iz katere naša skupnost živi.

Ko danes mnogi ob obisku naše skupnosti govorijo o „argentinskem slovenskem čudežu“, mi vemo, da je vse to, kar obiskovalce navdaja z občudovanjem, sad vztrajnosti in zvestobe. Naši neštevilni znani in neznani javni delavci

po odborih, po šolah, s pisanjem člankov in poročil za naše časopise, s kulturnim ustvarjanjem na najrazličnejših področjih, po pevskih zborih in igalskih skupinah pa z najpreprostejšimi deli na neštetihih prireditvah v naših domovih, v kuhinji ali pri postrežbi, so z neizmernim idealizmom gradili skozi 50 let to, kar danes imenujemo „organizirana slovenska skupnost v Argentini“. Kako neokusno in prilehno bi bilo spriti tega nezadržnega plazu idealizma in zvestobe brskati po neznatnih človeških slabostih, ki so se tu pa tam pojavljale med nami. Ni nas sram naših napak, saj so kot sence na umetniški sliki, ki še poudarjajo v svetlobo odeto podobo. Spoštljivo se klanjamo spominu vseh, ki so v teh 50 letih izpričali v tako junaški meri zvestobo slovenstvu in vztrajno delali za dobrobit naših ljudi.

To je naša skupnost! Bogu smo hvaležni, da nam jo je dal in ohranil! Ponosni smo nanjo, radi jo imamo in v njej trdno povezani stopamo novim jubilejem naproti. Odločeni, da ne bomo lahkomiselno zapravili dragocene dediščine, ki so nam jo zapustili naši predniki, ne bomo izgubili izpred oči nasveta starega Martina Fierri, katerega je tako mojstrsko v slovenščino prevedel častni član ZS dr. Tine Debeljak:

*Bratje naj držijo slupaj! - prvi zakon je v postavi.
Zveza trdna - temelj pravi,
da bo trden njih obstoj!
Če med njimi vstane boj,
kdo od zunaj - vse podavi!*

Spoštovani gospod Debeljak!

V Ljubljani, 1. 1. 1998

Ob 50-letnici izhajanja glasila Svobodna Slovenija Vam in Vašim sodelavcem iskreno čestitam in želim, da bi še dolgo spremljalo življenje Slovencev ob Srebrni reki in jih povezovalo s Slovenci v domovini, ohranjalo slovenski jezik in kulturo ter krepilo ljubezen do domovine.

Lep pozdrav!

Mihaela Logar

Državna sekretarka za Slovence po svetu

Slovenec Alojzij Ambrožič kardinal

Papež Janez Pavel II. je v nedeljo, 18. januarja opoldne s svojega okna nad Trigom svetega Petra že sedmič v dvajsetih letih svojega papeževanja razglasil nove kardinale. Med dvajsetimi imeni je drugič v vatikanski zgodovini tudi Slovenec, Alojzij Ambrožič z Dobrove pri Ljubljani, nadškof v Torontu.

Prvi kardinal slovenskega rodu je bil na prelomu prejšnjega stoletja Jakob Missia, ljubljanski škof od leta 1884 do 1897 in potem nadškof v Gorici. Missia je postal kardinal 19. januarja 1899. Alojzij Ambrožič, ki ga je papež sicer predstavil kot Kanadčana Aloisiusa Matthewa Ambrozica, je bil rojen 27. januarja 1930 v vasi Gabrje pri Dobrovi v okolici Ljubljane. V Ljubljani je začel hoditi v klasično gimnazijo, po revoluciji je z družino umaknil na Koroško, kjer je končal begunsko gimnazijo, leta 1948 pa je s starši odšel v Kanado. Tam je

študiral teologijo in bil leta 1955 posvečen v duhovnika. Po podiplomskem študiju v Rimu in na Nemškem je bil leta 1976 imenovan za pomožnega škofa, deset let kasneje za škofa in leta 1990 za nadškofa v Torontu. Kot je povedal pred leti ob imenovanju za nadškofa, se počuti hkrati Slovenec in Kanadčan. Lani je bil v Ljubljani sopsosvečevalec ljubljanskega nadškofa dr. Rodeta, svojega sošolca iz begunske gimnazije.

Ljubljanski nadškof in slovenski metropolit dr. Franc Rode je takoj novoimenovanemu kardinalu dr. Alojziju Ambrožiču poslal čestitko „v imenu ljubljanske Cerkve, v katere naročju je novi kardinal prejel milost svetega krsta in prve osnove zveličavnega nauka“. Po besedah nadškofa Rodeta se „slovenski katoličani z veseljem in ponosom oziramo na nadškofa Ambrožiča kot na nadvse odličnega rojaka“.

Cerkev moratorija ne bo podaljšala

Cerkev moratorija na denacionalizacijo slovenskih gozdov, ki se je že iztekel, ne misli podaljšati. To pomeni, da je treba vračati vse v naravi ali pa se hitro dogovoriti za tisto, o čemer se pogovarjamo: da je torej en del vrnjen v naravi, en del pa Cerkev proda. „Mi ne pričakujemo od države, da bomo nekaj dobili nazaj, ampak to je naše po odloku ustavnega sodišča. Mi smo do tega upravičeni. Stojimo na stališču, da smo lastniki in da prodajamo, ne pa da moledujemo za nekaj, kar nam je država dolžna dati,“ je v pogovoru za tednik Mag 14. januarja dejal dr. Anton Stres, predsednik komisije Pravičnost in mir, ki se je doslej v imenu katoliške Cerkve z državo pogajal o usodi gozdov, ki po sklepu ustavnega sodišča pripadajo Cerkvi.

Stres trdi, da je edini argument, ki ga cerkvena ustanova upošteva, javna korist, torej gradi na moralnem vidiku. Zavedamo

se, pravi Stres, da so gozdovi javna korist in da so v javnem interesu. Za javne gozdove pa je po zakonu absolutno odgovorna država. Dolžna jih je vzdrževati tudi, če bi bili v zasebni lasti, če bi bili ogroženi. Stres ne izključuje možnosti internacionalizacije tega problema, pravi pa, da bi bila to zadnja možnost in da je „potrpljenje neomejeno“.

Na pripombo časnikarja, da naj bi bila Cerkev po denacionalizaciji strašansko bogata, je Stres poudaril, da je Cerkev javno koristna ustanova, da tu ne gre za „zasebni subjekt, ki bi nekaj dobil za svoj dobiček“. Gre za ustanovo, ki bo tisto, kar bo dobila nazaj, uporabljala za ljudi. „Dejansko vse to imetje ni imetje Cerkve, če s tem kdo misli na škofo in duhovnike, ampak je to last slovenskih katoličanov,“ opozarja Stres in dodaja, da je bil levji delež obnove kulturnih spomenikov - kar 85 odstotkov jih je v lasti Cerkve - vedno na ramenih katoliških vernikov. Pri tem je Cerkvi pomagala tujina, poudarja Stres, dodaja pa, da je „sramota, da bi zdaj stvari, ki jih imamo, enostavno prepustili nekaterim lakomnežem, mi pa bi še naprej beračili v tujini“.

Slovenska Cerkev se mora po mnenju Stresa v prihodnje še bolj usmeriti na socialno področje. Zato pa bo potrebno ustvarjanje novih delovnih mest znotraj Cerkve in angažiranje laikov. Z zaposlovanjem laikov pa bi lahko tudi Cerkev postala manj klerikalna.

Stres bi se takoj podpisal pod Odgovor 97, ki so ga predstavili pri Novi reviji, in zadeva odnos do totalitarizma. To je splošno moralno stališče - obsodba totalitarizma za nas ne more biti problematična, poudarja Stres. Meni tudi, da je v Sloveniji treba obnoviti demokratično pobudo, kar pa je dolgoročen projekt.

KANDIDATURA ZA "IGRE BREZ MEJA"

Konec januarja bo Italija po vsej verjetnosti imenovala Torino za svojega olimpijskega kandidata, kljub temu, da ima na mednarodnem prizorišču bistveno manj možnosti za uspeh kot „senza confini“ (brez meja, t.j. avstrijsko-italijansko-slovenska povezava), hkrati pa si je pustila odprta vrata, da v končni izbiri za olimpijske igre še vedno lahko podpre „Igre brez meja“ kot možnega favorita.

Avstrijski olimpijski komite naj čimprej vloži uradno kandidaturo *Iger brez meja*, so predlagali vodilni italijanskega OI avstrijski delegaciji, ki je obljubila, da bo avstrijski OI najpozneje v sredo mednarodnemu OI predložil uradno kandidaturo.

STRAN 6:

Obsojamo poziv k pokolu

Internacionalizacija problema

Združenje lastnikov razlaščenega premoženja je zaradi počasnih postopkov sklepanja internacionalizirati problematiko kršenja človekovih pravic v Sloveniji. Zato je vse dosedanje arhivsko gradivo o uresničevanju omenjenega zakona prevedlo v angleščino in druge evropske jezike ter ga v obliki publikacije z naslovom „Denationalization in Slovenia“ razposlalo na najpomembnejše naslove evropskih ustanov in tudi v ZDA. Vodstvo združenja se sklicuje na slovensko ustavo, veljavni zakon pa primerja z resolucijo 1096 Sveta Evrope. To je mednarodni dokument, ki ga mora Slovenija v celoti upoštevati pri strategiji za vstop v EZ.

Razlaščenec ne moti zgolj počasnost pri izvajanju denacionalizacijskih postopkov (vrnjenega je šele okoli tretjina premoženja) in moratoriji, ki jih z nekakšno lahkotnostjo sprejema parlament, ampak tudi poskusi sprememb veljavnega zakona. Gre za predlog sprememb, ki ga je oktobra 96 vložila skupina poslancev s prvopodpisanim Igorjem Bavčarjem. Vodstvo združenja meni, da skušajo predlagatelji doseči, da bi država v postopkih denacionalizacije vrnila čim manj premoženja (pri čemer pa naj bi predstavniki nomenklature iz tega naslova že vse dobili).

Novi predsednik ZLRP je postal Tine Jaklič, ker je prejšnji predsednik Franc Izgoršek nedavno odstopil „iz protesta proti neizvajanju zakona o denacionalizaciji“. Jaklič z gotovostjo napoveduje, da bodo postopki končani v letu ali dveh.

Komunisti predlagajo DZ spravno deklaracijo

Ko so po dolgodnevnih bojih levičarji dosegli, da je parlament zavrnil lustracijsko izjavo in zaklene, ki sta jih predložila Peterle in Janša ob podpori vseh demokratičnih desničarskih strank, so komunisti in sopotniki le uvideli, da jih Evropa ne bo marala v svojo sredo, če ne bo Slovenija sprejela kakega pravnega ali lustracijskega zakona, kot vse druge države, ki so prišle izpod komunistične diktature. Seveda jim ni bilo všeč klicati na odgovor kogarkoli ali mu zato začasno prepovedati politično oblast, saj bi bili s tem prizadeti ravno njihovi najbolj vneti pristaši.

Zato pa so sedaj sklenili predlagati Državnemu zboru deklaracijo o spravi.

V proceduro jo nameravajo vložiti šele po usklajevanju parlamentarnih strank. Nastala je na podlagi posvetov znotraj organov strank, Borut Pahor, predsednik ZLSD, pa se je za sodelovanje zahvalil predvsem Spomenki Hribar.

V sami deklaraciji Združena lista (naslednica Komunistične partije) v 14 točkah povzema že opravljene pravne geste in ugotavlja, da so dani nujni pogoji za strpno sodelovanje med ljudmi, brez maščevanja in solidarnosti.

Deklaracija izrecno določa, da sprava ne izključuje klicanja na odgovornost posameznih krivcev, a to je prepuščeno posameznikom in po redni sodnijski poti. Sicer pa zahteva: popravilo krivic in čim popolnejšo odpravo prizadetosti ljudi na katerikoli strani spora, ureditev odškodnin za prestopno trpljenje, ureditev mrljskih listov za po vojni likvidirane domobranske ujetnike in druge, ureditev domobranskih grobišč in skrb za pietetni odnos do vseh mrtvih.

Vsa pravna pobuda je predvsem deklarativna, abstraktna, ni konkretna in ne govori o krivicu za leta komunistične krvave revolucije in diktature, čeprav izrecno obsoja komunistični sistem vladanja. Seveda

pa poudarja, da so devetdeseta leta prekinila s kontinuiteto in oni nimajo nič s tistimi prejšnjimi diktatorji.

Predsednik ZLSD Pahor je poleg omenjenega dokumenta predsedniku DZ skupaj s spremnim pismom predal tudi pisni „poskus politične ocene dogajanj v slovenski polpretekli zgodovini“, ki pojasnjuje pogoje za nastanek komunističnega in protifašističnega boja v Sloveniji, seveda z njihovega stališča, in se opredeli do dogajanj med drugo svetovno vojno (seveda hvali NOB) ter do komunističnega totalitarnega režima in njegove odgovornosti. V slednjem je zapisano, „da kljub nedvomnemu prispevku Zveze komunistov Slovenije (ZKS) v osemdesetih letih k demokratizaciji v Sloveniji in njeni avtonomiji ter pripravljenosti za sestanek z oblastjo, kar je pripeljalo do prvih svobodnih volitev leta 1990, pa je vendarle treba ugotoviti odgovornost za delovanje ZKS in še prej Komunistične partije Slovenije (KPS) za dogajanje v času komunističnega režima“.

Vendar po Pahorjevem preteklost ni ključna in narobe bi bilo, če bi se slovenska politika osredotočila samo nanj. Zato o deklaraciji obsodbi bivšega komunističnega režima, ki sta jo v zakonodajno proceduro vložili SDS in SKD, pravi, da iz dokumenta ZLSD veje predvsem pozitivna naravnost, (prejšnja pa naj bi bila maščevalna).

Istočasno pa je Gregor Golobič, generalni sekretar Drnovškove Liberal-demokratske stranke, objavil izjavo LDS o diskontinuiteti med povojnim komunističnim režimom in demokratično Slovenijo, ki jo je sprejel kongres stranke v Mariboru. Govori o „epohalnem pomenu NOB“ in v njegovem imenu obsodi kršitve in zločine totalitarnega režima, da se tako lahko „neobremenjeni“ vključijo v globalne procese sedanjega sveta, kot pravijo in s čemer pokažejo, zakaj pravzaprav vse to. O revoluciji pa nič.

Iz življenja v Argentini

Tone Mizerit

Nenadoma je polpretekla zgodovina udarila v sedanost in znova odprla rane, ki so se celile. Primer Argentine je podoben položaju vsake družbe, ki je preživela krvav notranji konflikt, pa še ni dokončno zapisala objektivne zgodovine niti izvedla sprave. Zato je neizbežno, da se od časa do časa dogodki iz preteklosti povrnejo in udarijo javnost prav v obraz.

RAZBURKANO MORJE

Snov sicer ni najbolj prijetna, a je važna v sklopu politične analize. Umestno je torej, da si jo ogledamo. Zanimivo je, da se je vprašanje vojaškega režima in protigverilske vojne pojavilo kar trikrat v kratkem času nekaj tednov. Najprej zaradi vladnega namena, da poruši poslopje bivše mehaniške šole bojne mornarice, drugič zaradi intervjuja z mornariškim častnikom Astizom, še pred tem pa v sklopu nekega zakonskega osnutka.

Omenjena mehaniška šola je bila simbol protigverilskega boja. Smatrajo jo za največje taborišče, kjer so bili zaprti „pogrešani“ in do koder jih je največ nastopilo pot v smrt. Poslopje je bilo pred časom zapuščeno zaradi reorganizacije oboroženih sil. Zato je predsednik Menem objavil sklep, naj se enostavno poruši in prostor spremeni v park, kjer naj stoji „spomenik narodni spravi“. To je sprožilo polemiko, ker celotna levica zahteva, naj bo v tem poslopju „muzej zatiranja“, ki naj priča o kršenju človekovih pravic v dobi zadnjega vojaškega režima. Da pa je polemika še bolj zapletena, se je izkazalo, da je omenjeni prostor last mesta Buenos Aires, ki ga je mornarici odstopil le pod pogojem, da tam stoji mornariška šola. Če kdaj te ne bo več, mora država prostor vrniti mestu...

Popolnoma drugače je primer Astiza. Za njim so važni in globoki politični vzroki. Kapetan Astiz, ki že leto ni več v aktivni službi, je na neki način tudi simbol „dobe zatiranja“. Oproščen v Argentini v okviru izrednih zakonov „pokorščine“ je bil v odsotnosti sojen in obsojen na Švedskem in v Franciji. Sedaj je ponovno spregovoril. Med drugim je dejal, da ga je „mornarica naučila ubijati“ in da je „strokovno najbolje pripravljen človek“, da ubije kakega častnika ali politika. Govoril o dobi gverile in napadal sedanje vojaško vodstvo. O poveljniku vojske (generalu Balza) je dejal, da „je kreten“. Spravil se je tudi na predsednika in se o njem izražal zaničevalno.

Njegov nastop ni presenetljiv. Že dolgo je znano, da v oboroženih silah obstajajo razne skupine, ki imajo svoje gledanje na razvoj dogodkov in tudi svoje politične cilje. V mornarici je ena takih skupin zbrana okoli nekdanjega člana hunte Massera. Kljub temu, da je bil sojen, obsojen in potem pomiloščen, je še do nedavnega nadziral razvoj oboroževanja vojaške mornarice. Ta razvoj predvideva državne investicije in dejansko je imel Massera kontrolo nad fondi kakih 30 milijonov dolarjev. Pred kakim letom pa se je sprl s sedanjim vodjem mornarice (admiralom Marronom). Za tem je izgubil svoj vpliv na življenje vojne mornarice.

Astizov korak je v zvezi s tem. Masserova skupina je hotela pokazati, da je živa, da ima vpliv in da lahko izvede tudi kak upor z zaslombo pristašev ki jih ima v oboroženih silah. A po mnenju opazovalcev je udarila v prazno. Poleg sodnijskih postopkov, v katere se je zapletla, se je pokazalo da politično in tudi vojaško nima zaslombe. Admiral Massera, ki je imel in še ima svoje politične načrte, je to pot zgrešil potezo.

Tem dogodkom dodajmo še komentar, da je manjša skupina poslancev Solidarne

fronte predložila osnutek, naj bi ukinili zakone, po katerih so bili vojaški udeleženci protigverilske vojne oproščeni obtožb zaradi kršenja človekovih pravic. Proti temu predlogu so se izrekli celo sami vodje Povezave. Graciela Fernandez Meijide, kateri so tudi ugrabili in ubili sina, je dejala, da je osnutek „juridično in politično neizvedljiv“. A celotni zadevi ne bo konca, dokler kdaj v bodočnosti ne bo prišlo do resnične narodne sprave. Za to pa so potrebna še dolga leta.

SIVA OBZORJA

Medtem pa v vladi ne najdejo prave smeri, da bi pomirili vodovje v peronistični stranki. Nasprotje med predsednikom Menemom in guvernerjem Duhaldejem gre na živce tudi že najbolj potrpežljivim. Skoraj ni dneva, ko ne bi eden ali drugi prislonil kakega polena h grnadi medsebojnega nasprotstva.

Po „vrhunskem“ sestanku v Cordobi, katerega pa se ni udeležil nobeden od „vrhunskih“ vodij peronizma, se je stranka zavedla, da tako ne more iti naprej. Napor, da bi se Menem in Duhalde sestala in se dogovorila o kakem premirju, se je tudi izjalovil. Menem noče zapustiti vodstvenega položaja, Duhalde mu pa ne zaupa. Boji se, da bi ga hotel ponovno izigrati glede predsedniške kandidature in vidi edino pravo pot v samostojnem nastopu. Seveda, Menemovi priliznjenci, ki nenehno iščejo poti, da bi predsedniku omogočile ponovno kandidacijo, tudi ne pripomorejo k pomirjenosti, zlasti še, ko predsednik nič ne stori, da bi tem ljudem ukazal, naj mirujejo.

Sedaj je Menem za prihodnji torek sklical sestanek vseh peronističnih guvernerjev. Namen je dogovoriti se o skupnem nastopu, ki bi peronizmu zagotovil uspeh na prihodnjih predsedniških volitvah. Če se Duhalde tega sestanka ne udeleži, bo ostal kar preveč osamljen. V nasprotnem primeru pa se izpostavi, da ga predsednik na kak način izigra. Dejansko bi Menem verjetno soglašal z Duhaldejevo kandidacijo, čeprav še vedno sanja o „Menemu 99“. A hotel bi poslušnega predsednika. Tega pa Duhalde noče sprejeti.

ČRNI OBLAKI

Zaplete lahko zasledimo tudi na drugih področjih. Delavski minister je predstavil načrt za znižanje odškodnin v primeru odložitve uslužbencev. Pa se je potem premislil in osnutek spremenil spričo ostre reakcije CGT. Drug načrt ministra je, da odsluži kakih 15% državnih uslužbencev, ki nimajo stalne nastanitve, marveč imajo le začasne pogodbe. To je tisti kos delovne sile, ki so jo sprejeli tik pred oktobrskimi volitvami. Poteza ni uspela in sedaj se bo brezposelnost zopet nekoliko povečala.

Na podjetniškem področju tudi lahko zasledimo novosti. Nadaljuje se moda, da tuj kapital kupuje argentinska podjetja. Tako je te dni prešla v roke skupine Excel veriga prodajaln Musimundo, Holanci so prevzeli 25% delnic hipermarketov Disco, v ameriške roke pa je prešel večinski del angleškega buenosaireskega dnevnika Herald.

Nič kaj prijetno pa je odjeknilo dejstvo, da nenehno pada izvoz. Lansko leto je bila argentinska zunanjetrgovska bilanca negativna: skoraj 14 milijard dolarjev. Za letos je država obljubila Mednarodnemu denarnemu fondu, da deficit ne bo presegel 12.300 milijonov. A poljedeljski izvoz je v nevarnosti zaradi azijske krize. Bojijo se padca v višini 2.111 milijonov dolarjev. Oblaki so črni, le kaj pomenijo...

Zgodilo se je v Sloveniji...

FINANČNA PODPORA

Komisija za Slovence v zamejstvu in po svetu se je 16. januarja seznanila s poročilom o finančni podpori Slovincem v zamejstvu in po svetu v letu 1996. Državna sekretarka za Slovence v zamejstvu in po svetu Mihaela Logar je napovedala, da bo Urad poročilo o finančni podpori v letu 1997 predložil do konca meseca. Komisija se je seznanila tudi s sklepom vlade, da se v okviru proračuna za leto 1997 Uradu s prerazporeditvijo zagotovi 200 milijonov tolarjev. Logarjeva je povedala, da so 150 milijonov SIT iz te vsote že nakazali, 50 pa je še odprtih.

PREŠERNOVI NAGRAJENCI 1998

Letošnja Prešernova nagrajenca sta scenografka Meta Hočevar in pisatelj Saša Vuga, dobitniki nagrad Prešernovega sklada pa kipar Jakov Brdar, koreograf Matjaž Farič, pisatelj Uroš Kalčič, igralka Milada Kalezić, oblikovalka Eta Sadar Breznik in filmski režiser Igor Šterk, je sporočil 16. januarja upravni odbor Prešernovega sklada.

EKONOMSKI POKAZATELJI

Povprečna bruto plača na zaposlenega v lanskem novembru je znašala 149.213 SIT (ali 939.13 neto tolarjev). V primerjavi z novembrom 1996 je bila tako povprečna bruto plača zaposlenega v slovenskem gospodarstvu višja za 8 odstotkov. V Sloveniji je bilo novembra lani 873.220 aktivnih pre-

bivalcev, od tega je bilo delovno aktivnih 746.758 prebivalcev. Stopnja registrirane brezposelnosti je novembra ostala nespremenjena na 14,5%.

OVADBE ZOPER VODITELJE LITOSTROJA

Ljubljanski kriminalisti so minuli teden skupini državnih tožilcev za posebne zadeve podali kazensko ovadbo zoper M.M. iz Ljubljane zaradi utemeljenega suma, da je novembra 1993 kot odgovorna oseba Litostroja - Tovarne industrijske opreme d.o.o. storil kaznivo dejanje sklenitve škodljive pogodbe. Sklenil naj bi namreč pogodbo z nemškim podjetjem Trauner und Montagebau, za katero je vedel, da je za slovensko tovarno škodljiva, s tem pa je po mnenju krinimalistov povzročil premoženjsko škodo. Na podlagi revizijskega poročila o lastninskem preoblikovanju podjetja Litostroj Holding pa so ljubljanski kriminalisti že konec decembra podali več kazenskih ovadb zoper tri odgovorne osebe.

AVSTRALIJA SLOVENIJI, SLOVENIJA AVSTRALIJI

V razstavnih dvorani Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani so 13. januarja odprli razstavo z gornjim naslovom, ki sta jo pripravila NUK in veleposlaništvo Avstralije na Dunaju. Na razstavi sta predstavljena knjižni dar veleposlaništva Avstralije in dolgoletno sodelovanje NUK-a z avstralskimi Slovenci in avstralskimi knjižnicami.

Konvencija za varstvo narodnih manjšin

Odbor DZ za mednarodne odnose je 15. januarja podprl predlog zakona o ratifikaciji konvencije za varstvo narodnih manjšin ter ga predlagal parlamentu v sprejem. Omenjeno konvencijo je Slovenija podpisala že februarja 1995.

Državni sekretar v MZZ Ernest Petrič je pojasnil, da gre pri tej konvenciji za obče evropske standarde za zaščito narodnih manjšin, ki so nižji od standardov za zaščito narodnih skupnosti v Sloveniji.

Glede na izjavo zunanjega ministra Borisa Frleca, da sta raziskavi slovenskih in avstrijskih zgodovinarjev pokazali, da v Sloveniji obstaja majhna nemška manjšina, je Petrič dejal, da so se vprašanja nemško govorečih v Sloveniji na ministrstvu lotili zelo resno in strokovno.

„Avstrije je bilo leta 1942, ko so jih

preselili z njihovim soglasjem, okoli 11.000. 95 odstotkov se jih je izreklo za selitev, nekaj čez 300 jih je ostalo. Danes na Kočevskem živi še okoli 150 Kočevarjev, ki so tam avtohtoni, v Ljubljani pa Kočevarji niso avtohtoni. S temi številkami pa ne želimo operirati, in tudi s sosednjo državo se bližamo soglasju, da se bomo o številkah pogovarjali po naslednjem štetju prebivalstva, ki bo leta 2001. To štetje bo zanesljivo demokratično, nič sporno, kot je menda zanje (Avstrijce) sporno štetje iz leta 1991. Takrat bomo dejansko videli, kolikšen je fond teh ljudi pri nas. Če se bo takrat pokazalo, da gre za neko večje število, bomo morda pripravljene - ne po obveznostih iz te konvencije, ampak nekako v njenem duhu - tudi dati določeno podporo, razumevanje za njihove lastne kulturne dejavnosti, ohranjanje tradicije ipd.“

Nesposobna vlada

Vlada v enem letu, odkar je bila imenovana, ni bila sposobna odgovoriti na izzive, ki so bili pred njo. Minulo leto je bilo prvo leto proračunskega primanjkljaja, je 16. januarja opozoril predsednik Slovenskih krščanskih demokratov (SKD) Lojze Peterle in izrazil skrb, ker se filozofija proračunskega deficita nadaljuje tudi v tem letu.

Peterle je med drugim izrazil skrb, da bo lahko podobnih ocen - kot je bila nedavno podana s strani Mednarodnega denarnega sklada (IMF), da Slovenija zamuja s strukturnimi reformami - za Slovenijo v prihodnje še več. Glede strategije vključevanja Slovenije v Evropsko zvezo pa bo SKD zelo pozorna zlasti pri tem, ali je bila vlada sposobna ugotoviti slovenske nacionalne interese pri svobodnih pretokih.

Glede novih predlogov za opredelitev preteklosti, pa je Peterle dejal, da se očitno začneja „deklaracijska tekma v zvezi s to zadevo“, kar je po svoje tudi pozitivno.

SREČANJE ZAMEJCEV

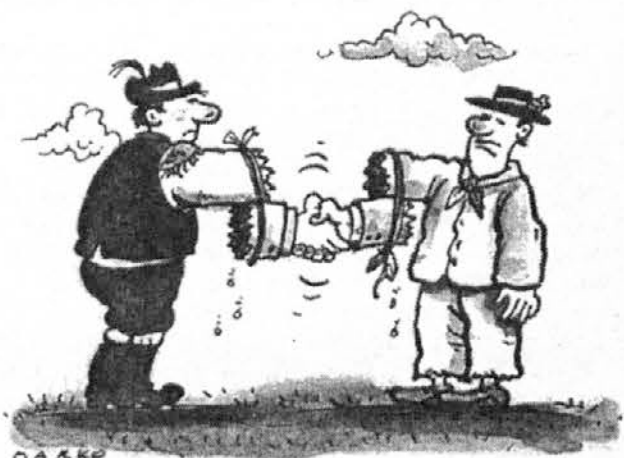
V Žabnici v Kanalski dolini so se 13. januarja sestali predstavniki Narodnega sveta koroških Slovencev in Enotne liste iz Celovca ter Slovenske skupnosti iz Trsta. Navzoči so bili tudi nekateri predstavniki kanalskih Slovencev, saj je bil namen srečanja med drugim okrepitev stikov s tamkajšnjim slovenskim življenjem. Pogovarjali so se o problemih skupnega manjšinskega predstavnštva in minimalne zaimene zastopanosti v izvoljenih telesih in o nekaterih pobudah, ki jih nameravajo organizacije izpeljati skupaj.

Udeleženci sestanka so se strinjali, da je treba pri obeh manjšinah čimprej priti do demokratično izvoljenega skupnega predstavnštva. Pri koroških Slovencih je proces v to smer že zdavnaj stekel, treba ga je le pripeljati do konca. Pri Slovencih v Italiji pa bo treba proces na novo sprožiti, saj so

Piranski zaliv

Demokrati Slovenije 15. januarja opozarjajo javnost na popuščanje slovenske vlade glede prihodnjega statusa Piranskega zaliva. Menijo, da je iz povzetkov izjav slovenskega zunanjega ministra Borisa Frleca („Takšna rešitev meje v Piranskem zalivu, kot jo predlaga Hrvaška, Slovenije, čeprav dobi mednarodna jamstva, ne more zadovoljiti“) razvidno, da je slovenska vlada kljub vse bolj mlačnemu zatjevanju, da je slovensko stališče ohranitev celovitosti zaliva, praktično že privolila v to, da se odpo-

ve tretjini Piranskega zaliva in s tem tudi neposrednemu dostopu do mednarodnih voda. Po mnenju Demokra-

SLOVENSKO-HRVAŠKO PRIJATELJSTVO

INCIDENT NA HRVAŠKI MEJI

Komisija državnega zbora za nadzor nad varnostnimi in obveščevalnimi službami je za zaprtimi vrati razpravljala o nedavnem dogodku, v katerega sta bila vpletena delavca obveščevalnovarnostne službe (OVS) ministrstva za obrambo. Minister za obrambo Tit Turnšek je o incidentu na slovensko-hrvaški meji podal kratko pojasnilo.

se vsi dosedanja poskusi izjalovili.

Obe delegaciji sta se tudi strinjali, da predstavlja minimalno zastopstvo v izvoljenih telesih eno temeljnih pravic, ki jih je treba zagotoviti obema manjšinama. Izgledi so sicer nekoliko ugodnejši pri Slovencih v Italiji, saj se je na izredni seji deželnega sveta Furlanije Julijske krajine za obrambo posebne deželne avtonomije večina političnih in drugih predstavnikov o tem pozitivno izrekla.

Gre za visoke uslužbence nekdanje vojaške obveščevalne službe, med njimi celo nekdanjega šefa obveščevalnega centra Slovenske vojske. Na hrvaških tleh, 60 metrov od državne meje s Slovenijo, so Hrvati prijeli dva delavca obveščevalno-varnostne službe slovenskega obrambnega ministrstva v službenem vozilu. Slovenskima obveščevalcema ni pomagal noben izgovor, zakaj sta se prestopila mejo, saj ju je „pokopal“ njun kombi, v katerem je bila elektronska vohunska oprema nemške proizvodnje, vredna milijon mark. Sicer pa je hrvaška stran zelo zadovoljna s plenom. Zadržana oprema namreč kaže, kolikšne so slovenske obveščevalne sposobnosti vzdolž meje, kakšnega izvora so prisluškovalne naprave, kakšno je elektronsko delovanje in kaj mora imeti Hrvaška, da bi onemogočila elektronski nadzor in obveščevalno radovednost slovenske strani.

Slovenska vlada je takoj oblikovala koordinacijo pristojnih ministrstev, da preuči vzroke in okoliščine mejnega incidenta ter možne posledice, hkrati pa se je aktivno vključila v reševanje primera po diplomatski poti. Javnost bo obveščena o tem incidentu in rešitvah.

DR. ANDREJ BAJUK

(8) - KONEC

Slovenija v evropskih integracijskih tokovih

Vprašanje, ki se vedno ponavlja glede razpršenega lastništva, je problem vodstva takih ustanov. V tem smislu lahko povzamemo koncept posredne demokracije. Članstvo mora občeati preko svojih predstavnikov. Bolj kot v španskem sistemu, v katerem računalnik naključno izbere predstavnike, ki začasno sestavljajo lokalne zbore, smatram, da bi v naših okoliščinah bilo bolj primerno, da polnoletni člani v vsaki okolici prosto izvolijo recimo 20 do 25 svojih sočlanov, ki bodo dve leti sestavljali lokalni svet, imenovali upravitelja ter upravljali posle vodstva in kontrole. Svet regionalnih centrov bi bil sestavljen s prosto izvoljenimi predstavniki lokalnih svetov in lokalnih upraviteljev. Vodstvo centra pe bi bilo sestavljeno s predstavniki regionalnih centrov ter po rotaciji vseh lokalnih svetov in lokalnih upraviteljev.

Lahko se tudi odločimo za pridobitev „strateškega partnerja“ bodisi na ravni finančnega centra ali pa vključno z regionalnimi centri. Taki „partner“ (ali partnerji) bi bili lahko izbrani med katerikoli od obstoječih nacionalnih omrežij. To bi pripomoglo ne samo pri dokapitalizaciji celotnega

sistema, marveč tudi pri uvajanju tehnološkega napredka v naš finančni sistem in predvsem povezovanje med slovenskimi in lastnimi klienti. Mednarodne povezave, ki jih je skozi desetletja ustvarilo združniško gibanje, posebno v Evropi, bi takoj bile odprte slovenskemu omrežju.

Ker je sanacijski proces financiran preko javnega zadolževanja, torej na dolgoročni račun slovenskih davkoplačevalcev, bi razdelitev delnic med prebivalstvom bila samo enostavno priznanje tega dejstva. Opcija privatizacije preko prodaje ne more nikdar iztržiti vsot, za katere so se Slovenci že zadolžili v sanacijskem procesu. Torej, argument - prodajmo!, da bomo tako znižali javni dolg - je lahko silno varljiv, če se ljudem ne pojasni in razloži, da se banke kupujejo in prodajajo po neto vrednosti svojega premoženja. V najboljšem primeru bi to predstavljalo med 10% do 20% tega, kar smo se Slovenci že zadolžili. To pomeni, da bi med 90% in 80% zadolžitve ostalo, tudi če se odločimo za privatizacijo preko prodaje. In kje pa bi pridobili, če se odpravimo taki prodaji in se odločimo za privatizacijo preko odgovornega prevzema v

svoje lastne roke?

Izdaten delež slovenskega bančnega sistema bi ostal v slovenskih rokah, pod kontrolo in v službi potrebam Slovencev in Slovencev na lokalni ravni. Potreba na lokalni ravni bi tako imela neko naravno prednost pri vsakdanjem odločanju, nikdar ekskluzivnost, saj bi skupno upravljanje likvidnosti jamčilo potrebne lokacijske cilje. Dostop do finančnega sistema bi bil pomnožen ter marsikomu in marsikje na novo odprt. Možno bi se ojačila konkurenčnost našega bančnega sistema, med tem ko bi se obdržala enotnost celotnega sistema preko operativne povezanosti.

Kar se tiče dobičkov, bi lahko prevzeli vsaj začasno značilnost španskega sistema takojimenovanih „Cajas“: ker je finančna stabilnost teh ustanov ključni cilj, zakon določa, da se mora najmanj 50% istega dobička uporabiti za večanje dolgoročnih rezerv. Ostanke se pa lahko posveti socialnim in kulturnim namenom. Tako ima vsaka „Caja“ svojo fundacijo, ki podpira kulturo in socialne pobude v svojem območju. Prav tako bi lahko se odločili tudi mi in sklenili s Slovenci in Slovenci pogodbo, da bi - recimo - za 10 let namesto delitve dividendov posvetili nekapitalizirani dobiček kulturnim in socialnim namenom na lokalni ravni in pod strogo lokalno kontrolo.

Prav gotovo ta zamisel ne bo žela soglasne podpore. Med drugim bomo slišali očitke, da je politično usmerjen projekt. Brezdvomno je tako, kot je neizogibno

„politična“ katerakoli rešitev temu problemu. In prav gotovo ni manj političen kot oni, ki je bil zasnovan kot opora in sestavni del strategije, ki je navdihoval takozvani „Mencingerjev zakon“ in ki je ustanovil največji finančni monopol v naši skupni zgodovini. Iz gospodarsko-strokovnega vidika razlike med enim in drugim projektom ne bi mogle iti večje. Bistvena razlika je v tem, komu in čemu takšni projekt prvenstveno služi. Slovenci so te ustanove zgradili, Slovenci jih bodo neizogibno skozi dolga leta plačevali, Slovenci naj jih odgovorno vodijo v svojo lastno korist. Naši dedje so tak sistem poznali in tudi uspešno upravljali, naši sosedje v Evropi ga imajo in jim je očitno dobro služil skozi desetletja prav do danes.

Lani na tem shodu nam je dr. Peter Jambrek prepričljivo govoril o ponovni potrebi narodnega programa za Slovenijo, o potrebi, ki je utemeljena na ugotovitvi, da ostajajo problemi nacionalnega pomena, ki jih je treba najprej osmisliti, ugotoviti njihove razsežnosti, in potem najti nanje odgovor. Prolemi, o katerih smo danes govorili, so prav gotovo takega kova. Ta razmišljanja so bila pripravljena v pričakovanju, da bodo prispevala k nujnemu dialogu ter skupnemu iskanju potrebnih rešitev v upanju in odločnosti, ki nam jih da zavest, da se bodočnost še ni zgodila. Vsi smo zanjo odgovorni, vsi poklicani, da jo oblikujemo.

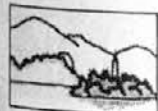
Konec

Novice iz Slovenije

VELENJE - Rudarji Rudnika lignita Velenje so decembra lani nakopali 436.400 ton lignita, v lanskim dvanajstih mesecih pa 4 milijone in 140 tisoč ton. Kot sporočajo iz Rudnika lignita Velenje, so rudarji lani delali 243 dni, načrtovani letni izkop premoga pa so presegli za 90 tisoč ton.

LJUBLJANA - V spodnjem preddverju Cankarjevega so odprli razstavo stolov arhitekta in profesorja na ljubljanski fakulteti za arhitekturo Janeza Suhadolca ter predstavili slovensko-angleško monografijo Stoli Chairs (založba Viharnik) o teh in drugih Suhadolčevih oblikovalskih stvaritvah. Ob otvoritvi razstave je dekan arhitekturne fakultete Fedja Košir dejal, da Suhadolčev umetniško oblikovanje stolov pomeni umetniško kritiko tistega funkcionalizma, ki mu rečemo industrijsko oblikovanje. Razstava z 20 eksponati, stoli in nekaj pripadajočimi mizicami, predstavlja Suhadolčevo tovrstno ustvarjanje v zadnjih petih letih.

MARIBOR - Generalna direktorja Telekom Slovenije Adolf Zupan in Iskre Tela Andrej Polenec sta podpisala pogodbo o dobavi in montaži nove mednarodne telefonske centrale v Mariboru. Gre za drugo najsodobnejšo mednarodno telefonsko centralo v Sloveniji, ki bo imela začetno zmogljivost 8.280 vodov z možnostjo razširitve na 14.400 vodov. Centrala pa bo predvidoma začela obratovati oktobra letos.

LJUBLJANA - Knjižico Fonton ali Priročnik telefoniranja za mularje so 7. januarja predstavili javnosti, založil pa jo je Telekom Slovenije. V njej so nevsiljivo opisani osnovni napotki za olikano, prijazno in pravilno pogovarjanje po telefonu. Zgodbo je napisala Desa Muck, ilustriral akademski slikar Bojan Jurc, cena knjižice je 1500 tolarjev.

LJUBLJANA - Pri založbi Karantanija so izšli prevod Levstikove povesti Martin Krpan v bernsko nemščino ter slovenska prevoda švicarskega avtorja Jeremiasa Gonthelfa Liza, nenavadna dekla in Črni pajek. Povest Martin Krpan oz. Martin Schtamm, kot je junaka v prevodu poimenoval prevajalec, eden najbolj znanih švicarskih lingvistov Ernst Weber, spremlja ilustracije Hinka Smrekarja. Spremnno besedo je napisala mag. Ljudmila Schmid Šemerl, profesorica na univerzi v Bernu, ki je na predstavitvi poudarila, da se je s tem univerza na

svoj način pridružila akciji kulturnega povezovanja med občinama Velike Lašče in Luetzelflueh (Bern), imenovani Kulturni most.

BEOGRAD - Slovenski fotograf Damjan Kocjančič je na svetovni razstavi v Beogradu, na eni od selekcijskih razstav v okviru projekta Nasvidenje dvajseto stoletje (Good-bye Twentieth Century), prejel prvo nagrado Evropske zveze profesionalnih fotografov za zbirko umetniških fotografij. Mednarodna žirija je Kocjančiču podelila nagrado za uvodno kolekcijo v avtorjev projekt Abelov rod. Namen projekta, ki poteka v štirih fazah do leta 2000, je predstaviti 20. stoletje skozi 24 tematskih fotografskih razstav v 24 državah vseh petih kontinentov. Naštetim razstavam bo sledila t.i. razstava razstav 20. stoletja, sestavljena iz nagrajenih del na vseh selekcijskih razstavah. Projekt se bo zaključil z ustanovitvijo zbirke muzeja Pantheon photographie, v katerem bodo zbrana največja fotografska dela preteklega tisočletja.

LJUBLJANA - 16. januarja se je v studiu 1 Televizije Slovenije uradno končala akcija sedmih slovenskih medijev (Dnevnik, Delo, TV Slovenija, radio Slovenija - Val 202, Avto + šport, Motorevija in Večer) *Izbiramo slovenski avto leta 1998*. To je postal audi A6 in je prejel prehodno skulpturo (glej sliko). Na drugo mesto se je uvrstila Citroenova xsara, na tretje Škodina octavia, na četrto Volkswagnov passat in na peto Renaultov espace.

LJUBLJANA - Gospodarska zbornica Slovenije (GZS) je tudi letos izdala katalog, ki zajema vse pomembnejše letošnje sejemске prireditve. Letos bo organiziranih 59 sejmov v devetih sejemskih mestih: v Ljubljani, Celju, Mariboru, Gornji Radgoni, Kranju, Novem mestu, Novi Gorici, Portorožu in Slovenj Gradcu. Največ sejmov bo v Ljubljani, in sicer kar 26.

Slovenija in šport

FURTWANGEN - Smučarji tekači so se v nemškem Furtwangnu pomerili za točke medcelinskega pokala. Odlično so se na tekmovalju odrezali tudi Slovenci. V moški kategoriji je Aleš Novak osvojil 4. mesto, Miha Plahutnik je bil kljub padcu 6. Med dekleti je bila Teja Gregorin 8.

BORMIO - Urška Hrovat je bila na petem letošnjem slalomu za svetovni pokal v Bormiu blizu zmagi kot že dolgo ne. Po prvi vožnji je skupaj s Švedinjo Ylvo Nowen vodila, med drugo pa je po padcu odstopila in zmago podarila Švedinji. Špela Pretnar je osvojila tretje mesto.

ST. MICHAEL - Dejan Košir je v avstrijskem St. Michaelu v veleslalomu deskarjev na snegu, ki je štel za točke FIS, zasedel 12. mesto.

KRANJSKA GORA - Avstrijec Benjamin Raich je zmagal na veleslalomu za evropski pokal v Kranjski Gori (1:50,97). Najboljši Slovenec je bil Drago Grubelnik, ki je zasedel 11. mesto, Jernej Koblar pa je bil 14.

BORMIO - Slovenske alpske smučarke

izboljšujejo formo tudi v veleslalomu. To so dokazale na četrtem letošnjem veleslalomu v Bormiju, kjer je Urška Hrovat dosegla sedmo, Špela Pretnar pa 13. mesto.

SAALBACH - Avstrijec Hermann Maier je zmagovalc šestega letošnjega veleslalomu za svetovni pokal v Hintertgletmu. Drugouvrščenega Italijana Alberta Tomba je premagal za 2,44 sekundi. Solidno so se odrezali tudi slovenski smučarji. Jure Košir je osvojil 11., Jernej Koblar 21. in Mitja Kunc 29. mesto.

TIGNES - Slovenska alpska smučarka Anja Kalan je na superveleslalomu za evropski pokal v francoskem Tignesu zasedla drugo mesto. Za zmagovalko Rusinjo Varvaro Zelenskajo je zaostala dve desetinki.

RIDNAUN - Na tekmi biatloncev za evropski pokal Ridnaunu je na 20 kilometrov med člani sedmo mesto zasedel Tomaž Jerončič, to mesto pa je med mladinkami na 10 kilometrov dosegla tudi Urška Dolinar.

Slovenci v Argentini

Iz življenja Zveze slovenskih mater in žena

BOŽIČNICO

smo tudi letos praznovali skupaj z Vincencijevo konferenco v soboto pred zlato nedeljo, 20. decembra 1997 z bogoslužjem ob 19. v cerkvi Marije Pomagaj. Daroval jo je inšpektor slovenskih salezijancev mag. Stanislav Hočevar, ki se je nahajal med nami, in je v nagovoru lepo združil pričakovanje Odršenika na praznik Dobrote z delom Zveze, tako da nas obvezuje in opominja na poglobitev božičnega sporočila.

Berili sta prebrali predsednica zveze in odbornica, darove pa so prinesle zastopnice Domov. K pobožnosti pa je pripomoglo ljudsko petje še adventnih pesmi, potem pa so matere in žene vseh okrajnih Domov zapele že znane a vedno ganljive božične pemi; vmesne pesmi pa smo peli vsi, da

smo se počutili kot Družina...

Kot gospodar hiše je nato prelat Škerbec v sprevid molil in blagoslovil hišo po stari slovenski navadi, na vrtu pa so že čakale jaslice Boža Urbančiča med naravnim zelenjem. Tja pred sveto Družino so zastopnice iz vseh Domov velikega Buenos Airesa, Bariloče, Mendoze in Slovenije postavile prižgane svečke, ki nas vsako leto spominjajo na naše rajne, - posebno na žrtve vojne in revolucije in domače, ki so dolgo počivali v neblagoslovljeni zemlji. Simbolično leto za letom rojaki v tujini izkažemo skromen plamen svoje ljubezni in jamstvo zvestobe v drobnih lučkah, katere je to pot ugašal veter, a smo vztrajali kot sv. Frančišek, začetnik jasic v gozdu...

Zbrane ob svetem Detetu nas je nagovoril msgr. Jože Škerbec in v imenu Vincencijeve konference z lepimi voščili za praznike in novo leto zaključil božični obred. Msgr. Jože Guštin - začasni namestnik asisteneta Zveze dr. J. Rodeta - nam je tudi dal nekaj dušne hrane, tako nujne za današnji porabniški čas, in nas povabil na iskreno razmišljanje v tem svetem obdobju cerkvenega leta - božiča!

Predsednica Pavlina Dobovšek pa se je zahvalila vsem za dosedanje sodelovanje in pomoč ter tudi zaželela vsem rojakom tukaj in po svetu veliko svetonočnega miru in blagoslova v letu 1998! Pesem Sveta noč, blažena noč se je nežno oglasila, napolnila koticke vrta in segla v vsa srca...

Sledilo je božično okrepčilo v okrašenih dvorani in mizah. Ob Bukovčevi sliki jasic, ki vsako leto spremljajo našo božičnico, so končno dogorele svečke... Prilika je bila za prisrčen pogovor in voščila. Mag. Stanislav Hočevar se je poslovil in z izbranimi besedami priporočil Zvezo božji Materi.

Božičnica je za nami, a ostane zahvala neštetim dobrotnikom... Naj nebeško Dete nagradi vse pridne roke in velikodušna srca z zemsko in večno srečo!

Hvaležna Zveza slovenskih mater in žena.

Osebne novice

Rojstva: V družini Gustava Luisa Catania in Adriane Veronike roj. Zupančič se je 17. decembra rodil sin **Santiago Andrej**. V družini Franceta Rozmana in Aleksandre roj. Mugerli v Lomas del Mirador se je 13. januarja rodila hčerka **Marija Eugeniya**. V družini Franceta Resnika in ge. Anice roj. Senovršnik je bila rojena hčerka, ki bo pri krstu prejela ime **Marjanca**.

Srečnim staršem naše čestitke!

Zlati poroki: V slovenski cerkvi Marije Pomagaj sta praznovala zlato poroko v soboto, 17. januarja **Ivan Cukjati in Katarina roj. Močnik**. Zlato poroko sta obhajala **Jože Marušič** in ga. **Štefanja roj. Ušaj**. Zahvalno mašo, ki je bila v kapeli šolskih sester v San Martinu, je daroval Robert Ušaj, nečak gospe Štefanje, ki je za to priložnost prihitel iz Slovenije. **Bog jim daj še veliko let skupnega življenja!**

Umrla je ga. **Pavla Petelin roj. Čampa**. Naj počiva v miru.

Nov diplomant: Na podjetniški univerzi UADE (Universidad Argentina de la Empresa) je dokončal študije in prejel naslov „Licenciado en bancos y empresas financieras“ **Bojan Krošelj ml.**

Čestitamo!

Blaž Razinger (ml)

Mali oglasi

ORIENTE S.R.L. - Prevozi - poroke - rešilni avtomobili - mrlške vežice - pogrebi - Monešor R. Bufano 2651 (ex Camino de Cintura) 1754 San Justo - Tel.: 651-2500 / 651-2335

TURIZEM

el. 441-1264 / 1265
Letalske karte, rezerva hotelov, najem avtomobilov in izleti po svetu

LEGALO N° 3545-82 H. Yrigoyen 2742 - San Justo

PSIHOLOGINJA

Lic. Marjana Volovšek, klinična psihologinja, za mladino in odrasle, družine in pare. Av. Luis María Campos 1544 - 3. nadst. „12“ - Tel.: 784-2290

ADVOKATI

dr. Marjana Poznič - odvetnica - Vsak dan od 15. do 18. ure - Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 382-1148

dr. Franc Knave, dr. Bernard Knave, dr. Veronika Knave - odvetniki - ponedeljek, torek, petek od 16 do 20 - Tucumán 1455 - 9. nadst. „E“ - Capital - Tel.: tel. in faks: 374-7991 in 476-0320.

dr. Lilijana Kožar, odvetnica; Bogotá 3099, 2° B, Capital. Torek in petek od 16. do 20. Tel.: 613-1300

VIDEO

Marjan Vivod - video posnetki, filmanje z eno ali več kamerami. Predhodni proračun in zagotovljen termin izdelave. Padre Castañer 366 - (1708) Morón Tel.: 627-4242 - E-mail: vivodtine@overnet.com.ar

FOTOGRAF

Marko Vomberger - Telefon: 659-2060. Atelje: Garibaldi 2308 - (1754) Villa Luzuriaga.

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda - Azcuénaga 77 - (1704) Ramos Mejía - Bs. As. - Tel./Fax: 656-3653

Kreditna Zadruga SLOGA - Bm. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

Mutual SLOGA - Bm. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

SLOGA - PODRUŽNICA CASTELAR Slovenska Pristava - República de Eslovenia 1851 - Uraduje ob sredah od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (g. Nande Češarek).

SLOGA - PODRUŽNICA SLOVENSKA VAS - Hladnikov dom - Msgr. J. Hladnik in Hernandarias - Uraduje ob sredah od 19. do 21. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 ure (ga. Marija Gorše).

SLOGA - PODRUŽNICA SAN JUSTO Naš dom (pisarna) - H. Yrigoyen 2756 - Tel.: 651-1760. Uraduje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 9.30 do 11.30 ure (gdč. Julka Moder).

SLOGA - PODRUŽNICA SAN MARTIN Slovenski dom - Córdoba 129 - Tel.: 755-1266 - Uraduje ob četrtkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11. ure (g. Stanko Oberžan).

VALUTNI TEČAJ V SLOVENIJI

20. januarja 1998

1 dolar	173,88 SIT tolarjev
1 marka	94,37 SIT tolarjev
100 lir	9,66 SIT tolarjev

Levstik...

Nad. s 4. str.

kozi zanikal. Tistega dne sta z nekim domobrancem proti domobranci postojanki v Velikih Laščah resda peljala ujeta partizana. Malo pred postojanko je ujeti Marolt prosil, ali lahko gre na stranišče. Dovolila sta mu in varovala drugega ujetnika. Marolt se je tedaj pogel v beg, Levstik in soborec pa sta začela streljati za njim. Za ubežnikom nista šla pogledat, zato tudi nista vedela, ali sta ga sploh zadela.

Preiskovalni sodnik je ocenil, da je utemeljenost suma premalo izkazana. Obstajata dva po vsebini nasprotujoča si pisna dokumenta o dogodku: prvi je domobranci poročilo, ki navaja, da je bil Marolt ubit na begu (kot trdi tudi Levstik), drugi pa je partizanski zapisnik z izjavo partizana Janeza Ambrožiča, ki je tedaj povedal, da je Levstik Marolta ubil potem, ko je bil ta že razorožen, torej ko je že imel status vojne-ga ujetnika.

Višje sodišče pa meni, da bo uvedba preiskave obema strankama v postopku omogočila, da bosta zbrali čim več dokazov in dejstev, tako tistih, ki osumljenca bremenijo, kot tudi tistih, ki so njemu v prid.

50-letnica Društva Zedinjena Slovenija

Sveta maša za vse pokojne predsednike, odbornike in člane Društva

Na ustanovitveni dan, v nedeljo 25. januarja, ob 9,30 v Slovenski hiši

Po maši slavnostna spominska seja sedanjega odbora.

Vsi rojaki prisrčno vabljeni!

Obsojamo poziv k pokolu

Slovenski nestranski tednik MAG je v svoji prvi številki v novem letu z dne 6. januarja objavil članek novinarja Janeza Markeša z naslovom „Kdo ubija gola-zen?“ kjer piše, da je Zmago Jelinčič, poslanec v slovenskem parlamentu, označil volilce in idejne podpornike pomladnega predsedniškega kandidata dr. Jožeta Bernika „za golazen, ki bi jo bilo treba pobiti že leta 1945“. To je dejal na tako imenovanih Ostrovrharjevih dnevih 24. nov. 1997 v Medvodah, ki sta jih vodila Lado Ambrožič - partizansko ime Novljan in Vladimir Kavčič. Markeš nadalje piše: „Jelinčič je v dvorani, v kateri so glede na temo prevladovali člani borbevske organizacije, ob tej izjavi doživel gromozanski aplavz“. Janez Markeš citira tudi 63. člen slovenske ustave, ki pravi: „Protustavno je vsakršno spodbujanje k narodni, rasni, verski ali drugi neenakopravnosti ter razpihovanje narodnega, rasnega, verskega ali drugega ustavnega sovraštva in nestrpnosti. Protustavno je vsakršno spodbujanje k nasilju in vojni“ in poziva „varuha človekovih pravic v Sloveniji Iva Bizjaka, da v imenu varovanja človekovih pravic in interesov demokracije v Sloveniji glede na Jelinčičeve izjave 24. novembra lani v knjižnici v Medvodah, kjer je pozival k vnovičnemu pokolu

slovenskih državljanov, ustrezno in ostro ukrepa. Postavljamo pa tudi javno vprašanje, ali je organizacija, ki navdušeno podpre poziv k genocidu, še upravičena do posebnega socialnega in družbenega statusa v demokratični državi“.

Člani Svetovnega slovenskega kongresa in resnični demokrati ne moremo, nočemo in ne smemo mimo dejstva, da je poslanec slovenskega parlamenta ponovno in javno pozival k genocidu in zato požel „gromozanski aplavz“. To pomeni, da so v Sloveniji še mnogi, ki so pripravljeni jutri začeti s ponovnim pobijanjem samo zato, ker se ne strinjajo z drugačnim svetovnonazorskim prepričanjem, kot ga imajo oni. Jelinčičeva trditev se nevarno sklada z besedami o likvidaciji, ki jih je izrekel današnji slovenski predsednik v svojem razvpitem novogoriškem govoru. Tudi na te besede predsednika Kučana se slovenska javnost ni odzvala, kot se to od demokratične in samozavesne javnosti pričakuje. Če se ne odzovemo zdaj, je vprašanje, kaj dejansko lahko pričakujemo v prihodnosti in kakšna prihodnost se nam obeta. Posebno se moramo zamisliti nad vsem tem vsi člani in somišljeniki Svetovnega slovenskega kongresa, ker je dr. Jože Bernik predsednik te nestranske organizacije civilne družbe Slovencev po svetu in je napad na njenega predsednika hkrati napad na organizacijo, kateri predseduje.

Ravno ob tej nenaključnih izpadih Zmaga Jelinčiča je zelo važno, da slovenski parlament obsodi krivičen in krvav komunistični režim, ki je vladal v Sloveniji. Poziv k genocidu, tako kot je storil Zmago Jelinčič, je indirektni poziv k ponovni bratovmorni vojni ter ogroža že tako krhek mir na ozemlju bivše Jugoslavije in s tem mir v tem delu Evrope in sveta.

Jurij Terseglav
Nemčija

SLOVENCİ IN ŠPORT

KRANJSKA GORA - Na slalomu za evropski pokal v Kranjski Gori 6. januarja je zmagal Francoz Richard Gravier. Le desetinko je za njim zaostal slovenski smučar Andrej Miklavc, tretji pa je bil Avstrijec Benjamin Raich. Uvrščena sta bila še dva slovenska smučarja, Matjaž Vrhovnik je bil 15., Mitja Valenčič pa 17.

ADELBODEN, Avstrija - Avstrijec Hermann Maier je bil v veleslalomu najhitrejši na obeh progah. Edini Slovenec s točkami je bil Jure Košir, ki je z zaostankom 2,57 sekund zasedel deveto mesto, kar je najboljša slovenska veleslalomska uvrstitev v letošnji sezoni.

PERTH, Avstralija - Dva državna rekorda sta izkupiček tretjega dne 8. svetovnega prvenstva v vodnih športih. Radovljčanka Alenka Kejžar (22. mesto) je 100 metrov hrbtno preplavala v 1:04,75 sekunde ter kar za 63 stotink izboljšala lasten osebni rekord. Ljubljčan Peter Mankoč je 100 metrov prosto preplaval v 51,59 sekunde in lasten državni rekord popravil za neverjetnih 76 stotink. Med 82 nastopajočimi je to zadostovalo za 33. mesto.

LIENZ, Avstrija - Slovenski tekmovalci v deskanju na snegu Dejan Košir je na paralelnem slalomu FIS za svetovni pokal v Lienzu zasedel tretje mesto.

FIEBERBRUNN - Najboljša slovenska snowboarderka Polona Zupan je nova evropska prvakinja v veleslalomu. V velikem finalu jubilejnega 10. EP je Zupanova v paralelni vožnji premagala Avstrijko Brigitte Koeck, v četrtfinalu pa Italijanko Margerito Martini.

FALCADE, Italija - Slovenska smučarka Nataša Bokal je na slalomu za evropski pokal osvojila drugo mesto. Za zmagovalko Finko Hanno Raito je zaostala 65 stotink.

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE
Director: Valentin B. Debeljak
Propietario:
Asociación Civil Eslovenia Unida
Redacción y Administración:
RAMON L. FALCON 4158
(1407) BUENOS AIRES
ARGENTINA
Teléfono: (54-1) 636-0841
Telefax: (54-1) 636-2421
e-mail: esloveniau@impsat1.com.ar
e-mail: debeljak@pinos.com

Glavni urednik:
Tine Debeljak ml.

Uredniški odbor:
Tone Mizerit, dr. Katica Cukjati,
Gregor Batagelj

Correo Argentino Suc. 7	FRANQUEO PAGADO Concesión N° 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión N° 3824
	Registro Nac. de la Propiedad Intelectual N° 85.462

Naročnina Svobodne Slovenije:
za Argentino \$ 55; pri pošiljanju po pošti pa \$ 65; obmejne države Argentine 90 USA dol.; ostale države v obeh Amerikah 100 USA dol.; Evropa 110 USA dol.; Avstralija, Afrika, Azija 120 USA dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto 75 USA dol. za vse države.

Čeke na ime „Eslovenia Libre“

Stavljenje, oblikovanje in tisk:
TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.
Estados Unidos 425 - (1101) Buenos Aires - Argentina - Tel.: 307-1044 - Fax: 307-1953
E-mail: vilko@ciudad.com.ar

URA TEČE NIČ NE REČE IN DENAR DELA

Komu? Onim, ki imajo denar naložen varno in donosno v Slogi.

Naredite tudi vi korak z njimi. Nabavite si Karto Sloga. Poleg mnogih ugodnosti če udeležba pri nagradnem žrebanju za dve letalski vozovnici

BUE - LJU - BUE
Informacije: 656 - 6565

SLOGA DA VEČ! V SLOGI JE MOČ!

Slovenski smučarski skakalci imajo za seboj že 20 zmag

Zmagovalec svetovnega pokala v lanskim zimi Primož Peterka je prvič v letošnji sezoni zmagal na tekmi smučarjev skakalcev v Zakopanah na Poljskem (124 in 127 metrov). Skakalcu Primožu Peterki manjka še dober mesec do 19. rojstnega dneva, pa je 18. januarja že desetič zmagal na tekmi svetovnega pokala. Zakopane na Poljskem so zanj očitno srečen kraj, saj je tam zmagal prvič pred dvema letoma, sedaj pa že desetič in je tako prehitel Primoža Ulago, ki je v osemdesetih in v začetku devetdesetih let zmagal devetkrat. Peterka je z novo zmago, prvo v tej zimi, dosegel skupno dvajseto zmago za slovensko smučarsko skakanje (enkrat je zmagal

Franci Petek), po uspehih v svetovnem pokalu pa je postal najuspešnejši slovenski smučar v vseh disciplinah (med alpinci je najuspešnejši Bojan Križaj z osmimi zmagami, pred Matejo Svet s šestimi in pokojnim Rokom Petrovičem s petimi zmagami).

